

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет менеджменту
Кафедра менеджменту та маркетингу

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

Методичні рекомендації

для проведення практичних робіт для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти ступеня «молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання

**МИКОЛАЇВ
2022**

УДК 65.01(075.8)
ТЗЗ

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету від 27 січня 2022 р., протокол № 6.

Укладачі:

А. С. Полторак	д-р екон. наук, доцент, в.о. завідувача кафедри менеджменту та маркетингу, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
Н. В. Бобровська	канд. екон. наук, старший викладач кафедри менеджменту та маркетингу, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Рецензенти:

І. В. Гончаренко	д-р екон. наук, професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
А. В. Дабагян	директор ТОВ «Ерідан-комерц», м. Миколаїв

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Структурно-логічна схема вивчення дисципліни «Теорія організації»	6
Плани практичних занять з навчальної дисципліни	6
Завдання для проведення практичних робіт за темою 1 ...	11
Завдання для проведення практичних робіт за темою 2 ...	14
Завдання для проведення практичних робіт за темою 3 ...	17
Завдання для проведення практичних робіт за темою 4 ...	21
Завдання для проведення практичних робіт за темою 5 ...	24
Завдання для проведення практичних робіт за темою 6 ...	27
Завдання для проведення практичних робіт за темою 7 ...	30
Завдання для проведення практичних робіт за темою 8 ...	34
Завдання для проведення практичних робіт за темою 9 ...	37
Завдання для проведення практичних робіт за темою 10 ...	40
Завдання для проведення практичних робіт за темою 11 ...	43
Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання	47
Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти	49
Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти з дисципліни	56
Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів	58

ВСТУП

Ефективна діяльність організацій передбачає створення та функціонування певної системи управління, основним суб'єктом якої є люди, які працюють в організаціях і з організаціями. Метою дисципліни «Теорія організації» є досконале опанування майбутніми фахівцями теоретичних засад організації з позиції формування її законів, принципів, ознак, висвітлення питання генезису організації, визначення двоїстої сутності організації як системи та як процесу, дослідження теоретичних засад організації як об'єкта управління, виявлення сутності організаційного проектування як процесу формування організаційної структури.

Ця дисципліна висвітлює систему законів організації, принципи організації; співвідношення організації як системи та організації як процесу; види організацій та їх основні характеристики; етапи генезису організації; сутність організаційної структури та фактори, що визначають її особливості; механізм формування проекту організації та сутність організування; місце і значення теорії організації серед інших економічних та управлінських наук; теоретико-методологічні засади ефективної організації та процесу її створення; принципи побудови структури організації; сутність та відмінності централізації та децентралізації в організації; роль інформаційних технологій в процесі організації управління організаційними системами; зміст раціональності організаційної діяльності; засоби підвищення дієвості функціонування матеріально-технологічної, соціально-психологічної та фінансово-економічної підсистемам організації; критерії та алгоритм оцінки ефективності діяльності організації, опанування яких дозволяє сформулювати визначену систему компетентностей та досягти програмних результатів навчання з дисципліни.

Мета дисципліни полягає в досконалому опануванні здобувачами вищої освіти теоретичних основ дисципліни «Теорія організації», формування сучасного світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій.

Основними завданнями, що мають бути вирішені у

процесі викладення дисципліни, є: забезпечити здобувачів знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються, у взаємозв'язку з зовнішнім середовищем тощо; вивчення основних організаційних теорій; вивчення теоретико-методологічних засад створення й функціонування організацій; засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій; набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів; набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організацій.

Предметом дисципліни є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів функціонування організаційних структур.

До системи **компетентностей** належать:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК6. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

Програмні результати навчання.

ПРН 7. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікацій у різних сферах діяльності організації.

ПРН 8. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 9. Знати і розуміти методи збирання, обробки та аналізу інформації для обґрунтування управлінських рішень технічного рівня.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Змістовий модуль		Теми		Обсяги годин			
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПЗ	СР	Разом
1	Загальна теорія організації <i>(General theory of organization)</i>	1	Загальна характеристика організацій	4	4	4	12
		2	Еволюція теорії організації	4	4	4	12
		3	Основні організаційні теорії та моделі	4	4	4	12
		4	Організація як система	4	4	4	12
		5	Організаційна діяльність та організація як процес	4	4	4	12
		6	Теоретичні засади організації як об'єкта управління	4	4	4	12
Всього за змістовий модуль 1				24	24	24	72
2	Функціонування та розвиток організації <i>(Functioning and development of the organization)</i>	7	Організаційне проектування: сутність, особливості, мета, завдання	4	4	4	12
		8	Структура організації як чинник забезпечення її ефективності	4	4	4	12
		9	Аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища організації	4	4	4	12
		10	Інформаційно-аналітичні технології в організації	2	2	2	6
		11	Ефективність діяльності організації	2	2	2	6
Всього за змістовий модуль 2				16	16	16	48
Всього годин по навчальній дисципліні				40	40	40	120

ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практичні завдання з курсу «Теорія організації» виконуються здобувачами початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти протягом

семестру згідно з програмою курсу з метою закріплення теоретичних знань. Викладачем здійснюється поточний контроль виконання практичних завдань шляхом перевірки наявності виконаних завдань та індивідуальної співбесіди зі здобувачем вищої освіти за кожним завданням. Кожне завдання оцінюється окремо відповідно до встановлених критеріїв оцінки.

Виконання практичних завдань має творчий характер. Попередньо здобувач вищої освіти повинен вивчити відповідні теми за рекомендованою літературою, список якої наведено у кінці робочої програми. З незрозумілих питань курсу здобувач початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти може одержати консультацію викладача дисципліни у відповідні дні за графіком, установленим кафедрою.

Години	Тема практичного заняття	План практичного заняття	Форма організації у проведенні практичного заняття
Змістовий модуль 1.			
ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ (<i>General theory of organization</i>)			
Практичне заняття 1,2			
	<u>Тема 1</u>		
4	ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙ (<i>General characteristics of organizations</i>)	1.1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань 1.2. Категорії теорії організації. 1.3. Метод теорії організації. 1.4. Функції теорії організації. 1.5. Місце теорії організації в системі наук.	Теоретичний матеріал з теми 1 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії. Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.
<i>Ключові слова (Keywords): організація, система, організаційна структура, організаційний процес, координація, ієрархія, місія організації, формалізація, централізація, децентралізація (organization, system, organizational structure, organizational process, coordination, hierarchy, mission of the organization, formalization, centralization, decentralization).</i>			
Практичне заняття 3,4			
	<u>Тема 2</u>		
4	ЕВОЛЮЦІЯ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (<i>Evolution of the theory</i>)	2.1. Схеми розвитку теорії організації. 2.2. Етапи розвитку теорії організації. 2.3. Шляхи розвитку теорії організації.	Теоретичний матеріал з теми 2 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії. Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.
<i>Ключові слова (Keywords): структура, ідеальна бюрократія, поведінкова теорія, відкрита система (structure, ideal bureaucracy, behavioral theory, open system).</i>			

Практичне заняття 5,6			
4	<p><u>Тема 3</u></p> <p>ОСНОВНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТЕОРІЇ ТА МОДЕЛІ (<i>Basic Organizational Theories and Models</i>)</p>	<p>3.1. Основоположні ідеї теорії організації.</p> <p>3.2. Сучасна теорія організації.</p> <p>3.3. Моделі теорії організації.</p>	<p>Теоретичний матеріал з теми 3 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії.</p> <p>Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.</p>
<p>Ключові слова (Keywords): <i>організаційні теорії, відкрита система, практична спрямованість, органічна модель, механістична модель (organizational theories, open system, practical orientation, organic model, mechanistic model).</i></p>			
Практичне заняття 7,8			
4	<p><u>Тема 4</u></p> <p>ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК СИСТЕМА (<i>Organization as a system</i>)</p>	<p>4.1. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система.</p> <p>4.2. Життєвий цикл організації.</p> <p>4.3. Соціальна організація.</p>	<p>Теоретичний матеріал з теми 4 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії.</p> <p>Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.</p>
<p>Ключові слова (Keywords): <i>організація, система, адаптація, зворотний зв'язок, керуюча та керована підсистеми, холізм (organization, system, adaptation, feedback, control and managed subsystems, holism).</i></p>			
Практичне заняття 9,10			
4	<p><u>Тема 5</u></p> <p>ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ПРОЦЕС (<i>Organizational activity and organization as a process</i>)</p>	<p>5.1. Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація.</p> <p>5.2. Принципи статичного та динамічного стану організації.</p> <p>5.3. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій.</p> <p>5.4. Організація як система процесів.</p>	<p>Теоретичний матеріал з теми 5 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії.</p> <p>Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.</p>
<p>Ключові слова (Keywords): <i>організаційна діяльність, елементи процесу організації, статика та динаміка організаційних систем, альтернативні парадигми організаційного процесу, принципи управління, методи управління (organizational activity, elements of organizational process, statics and dynamics of organizational systems, alternative paradigms of organizational process, management principles, management methods).</i></p>			

Теорія організації: методичні рекомендації для проведення практичних робіт для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти ступеня «молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання

Практичне заняття 11,12			
	<u>Тема 6</u>		
4	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТА УПРАВЛІННЯ <i>(Theoretical foundations of the organization as an object of management)</i>	6.1. Організація і управління 6.2. Система управління організацією 6.3. Технології управління організацією: теоретичні засади	Теоретичний матеріал з теми 6 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії. Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.
Ключові слова (Keywords): <i>організація, система, адаптація, зворотний зв'язок, керуюча та керована підсистеми, холізм (organization, system, adaptation, feedback, control and managed subsystems, holism).</i>			
Разом			24 години

Змістовий модуль 2.			
ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЇ <i>(Functioning and development of the organization)</i>			
Практичне заняття 13,14			
	<u>Тема 7</u>		
4	ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПРОЄКТУВАННЯ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ, МЕТА, ЗАВДАННЯ <i>(Organizational design: essence, features, purpose, tasks)</i>	7.1. Сутність організаційного проектування 7.2. Універсальні погляди на проєкт організації 7.3. Етапи організаційного проектування 7.4. Методи проектування організації 7.5. Чинники проектування організації	Теоретичний матеріал з теми 7 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії. Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.
Ключові слова (Keywords): <i>організаційне проектування, проєктна процедура, проєктне рішення, проєктна операція, технологія проектування, передпроєктна підготовка, технічне проектування, робоче проектування впровадження, оригінальне проектування, типові проектування, автоматизоване проектування (organizational design, design procedure, design solution, design operation, design technology, pre-design preparation, technical design, working design implementation, original design, standard design, automated design).</i>			

Практичне заняття 15,16			
4	<p><u>Тема 8</u></p> <p>СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ (<i>structure of the organization as a factor of security its efficiency</i>)</p>	<p>8.1. Поняття структури організації та принципи її побудови.</p> <p>8.2. Формальна та неформальна організаційна структура.</p> <p>8.3. Елементи структури та зв'язки в організації.</p> <p>8.4. Концепції організаційних структур.</p> <p>8.5. Підходи до формування організаційної структури.</p> <p>8.6. Характеристики організаційної структури.</p>	<p>Теоретичний матеріал з теми 8 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії. Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.</p>
<p>Ключові слова (Keywords): <i>структура організації, організаційна схема, організаційна структура, неформальні групи, соціальний контроль, зв'язки організації, диференціація, інтеграція, формалізація (organization structure, organizational chart, organizational structure, informal groups, social control, organizational relations, differentiation, integration, formalization).</i></p>			
Практичне заняття 17,18			
4	<p><u>Тема 9</u></p> <p>ВНУТРІШНЬОГО І ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ОРГАНІЗАЦІЇ (<i>Analysis of the internal and external environment of the organization</i>)</p>	<p>9.4. Внутрішнє середовище організаційної системи. Підсистеми організації.</p> <p>9.5. Зовнішнє середовище організаційної системи.</p> <p>9.6. Класифікація організацій.</p>	<p>Теоретичний матеріал з теми 9 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії. Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.</p>
<p>Ключові слова (Keywords): <i>внутрішнє середовище організації, імідж організації, зовнішнє середовище організації, неформальний пошук, формальний пошук (internal environment of the organization, image of the organization, external environment of the organization, informal search, formal search).</i></p>			
Практичне заняття 19			
2	<p><u>Тема 10</u></p> <p>ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ (<i>Information and analytical technologies in the organization</i>)</p>	<p>10.1. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності.</p> <p>10.2. Технології інформаційної діяльності в організації.</p> <p>10.3. Інформаційна система організації.</p> <p>10.4. Сучасні інформаційні технології організаційної культури.</p>	<p>Теоретичний матеріал з теми 10 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії. Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.</p>
<p>Ключові слова (Keywords): <i>інформація, управлінська інформація, інформаційні технології, апарат управління, інформаційні технології організаційної культури (information, management information, information technologies, management apparatus, information technologies of organizational culture).</i></p>			

Практичне заняття 20			
2	Тема 11 ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ (<i>The effectiveness of the organization</i>)	11.1. Поняття ефективності діяльності організації. 11.2. Чинники ефективності організації. 11.3. Критерії організаційної ефективності та види ефектів. 11.4. Оцінювання ефективності діяльності організації. 11.5. Оцінювання ефективності організаційних систем.	Теоретичний матеріал з теми 11 (закріплення знань на практичному занятті у вигляді дискусії. Виконання ситуаційних завдань, практичних вправ. Розв'язання завдань відповідно до методичних рекомендацій та робочого зошиту.
Ключові слова (Keywords): <i>інформація, управлінська інформація, інформаційні технології, апарат управління, інформаційні технології організаційної культури (information, management information, information technologies, management apparatus, information technologies of organizational culture).</i>			
<i>Разом</i>			16 години
Всього			40 годин

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА ДЛЯ РОБОТИ В АУДИТОРІЇ Й САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ

Змістовий модуль 1 ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

Практичне заняття №1-2 Тема 1: «Загальна характеристика організацій»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань.
2. Категорії теорії організації.
3. Метод теорії організації.
4. Функції теорії організації.
5. Місце теорії організації в системі наук.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 1.

1. Скласти словник – глосарій основних термінів за темою «Загальна характеристика організацій».
2. Опишіть об'єкт, предмет та категорії теорії організації схематично.
3. Обґрунтуйте особливості основних методів теорії організації.
4. Скласти перелік основних функцій теорії організації.
5. Представити схематично місце теорії організації в системі управлінських наук.
6. Гра «Alias - Теорія організації як наука».

7. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
8. Тестові завдання.

Тестові завдання:

1. Організаційний досвід навколишньої дійсності – це:
  - a) суб'єкт вивчення теорії організації;
  - b) мета вивчення теорії організації;
  - c) об'єкт вивчення теорії організації;
  - d) функція вивчення теорії організації.

2. Організаційні відносини, тобто зв'язки і взаємодії між різного роду цілісними утвореннями та їх структурними складовими, а також процеси і дії організуючої та дезорганізуючої спрямованості – це:
  - a) мета вивчення теорії організації;
  - b) предмет вивчення теорії організації;
  - c) суб'єкт вивчення теорії організації;
  - d) функція вивчення теорії організації.

3. До якої з категорій теорії організації відноситься «власність»?
  - a) загальні категорії для більшості соціальних наук;
  - b) категорії, що відображають організаційні явища та процеси, відбуваються в соціальних і соціально-економічних системах;
  - c) категорії, що розкривають технологію організаційної діяльності та управління;
  - d) інша категорія.

4. До якої з категорій теорії організації відноситься «організаційна система»?
  - a) загальні категорії для більшості соціальних наук;
  - b) категорії, що відображають організаційні явища та процеси, відбуваються в соціальних і соціально-економічних системах;
  - c) категорії, що розкривають технологію організаційної діяльності та управління;
  - d) інша категорія.

5. До якої з категорій теорії організації відносяться «комунікації»?
  - a) загальні категорії для більшості соціальних наук;
  - b) категорії, що відображають організаційні явища та процеси, відбуваються в соціальних і соціально-економічних системах;
  - c) категорії, що розкривають технологію організаційної діяльності та управління;
  - d) інша категорія.

6. Сучасна теорія організації сформувалася на стику областей наукових знань, серед яких провідне місце займають:
- теорія управління;
  - кібернетика;
  - філософія;
  - менеджмент.
7. Яка функція теорії організації дає змогу заглянути в "суспільне завтра", передбачити організаційні явища і події?
- раціонально-організуюча;
  - прогностична;
  - методологічна;
  - пізнавальна.
8. Функція, яка полягає в розкритті процесів організації та самоорганізації соціальних систем, закономірних тенденцій організаційного розвитку, динаміки різних соціальних явищ та подій є:
- методологічна;
  - пізнавальна;
  - раціонально-організуюча;
  - прогностична.
9. Метод, який полягає в кількісному обліку чинників та частоті їх повторюваності – це:
- індуктивний;
  - статистичний;
  - порівняльний;
  - абстрактно-аналітичний.
10. Набір теоретико-пізнавальних і логічних принципів та категорій, а також наукового (формально-логічного, математичного, статистичного, власне організаційного) інструментарію для дослідження системи організаційних відносин - це:
- суб'єкт вивчення теорії організації;
  - мета вивчення теорії організації;
  - об'єкт вивчення теорії організації;
  - метод теорії організації.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

- Об'єкт теорії організації.
- Предмет теорії організації.

3. Категорії теорії організації.
4. Загальні категорії для соціальних наук.
5. Категорії, що відображають організаційні явища і процеси, відбуваються в соціальних і соціально-економічних системах.
6. Категорії, що розкривають технологію організаційної діяльності та управління.
7. Метод теорії організації.
8. Функції теорії організації.
9. Місце теорії організації в системі наук.
10. Система наук про організацію.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;
- для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

1. Що таке організація?
2. Загальна модель організації.
3. Організація як універсальна категорія.
4. Структурне уявлення про поняття "організація".
5. Загальні характеристики організацій.
6. Внутрішні складові організації та їх взаємозв'язок.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №3-4 Тема 2: «Еволюція теорії організації»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Схеми розвитку теорії організації.
2. Етапи розвитку теорії організації.
3. Шляхи розвитку теорії організації.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 2.

1. Скласти словник – глосарій основних термінів за темою «Еволюція теорії організації».

2. Поясніть сутність поняття «відкрита система».
3. Поясніть, у чому різниця між раціональним та соціальним мисленням.
4. Опишіть основні характеристики 1 етапу розвитку теорії організації.
5. Опишіть основні характеристики 2 етапу розвитку теорії організації.
6. Опишіть основні характеристики 3 етапу розвитку теорії організації.
7. Опишіть основні характеристики 4 етапу розвитку теорії організації.
8. Гра «Турнір менеджерів - Еволюція теорії організації».
9. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
10. Тестові завдання.

Тестові завдання:

1. Схема І. Ансоффа побудована:
  - a) з урахуванням прогнозу майбутнього;
  - b) на основі виділення різних шкіл;
  - c) за ознакою;
  - d) за принципом рівноваги.
2. Скільки існує підходів до характеристики розвитку теорії організації:
  - a) 2;
  - b) 3;
  - c) 4;
  - d) 5.
3. Схема Р. Акоффа побудована:
  - a) з урахуванням прогнозу майбутнього;
  - b) на основі виділення різних шкіл;
  - c) за ознакою;
  - d) за принципами.
4. До якого року організація розглядалася тільки як замкнута система?
  - a) 1920;
  - b) 1960;
  - c) 1975;
  - d) 1975 до наших днів.
5. Скільки етапів розвитку теорії організації існує?
  - a) 2;
  - b) 3;

- c) 4;
d) 5.
6. Характеристика першого етапу розвитку теорії організації - це:
a) ера "закритих систем і раціонального індивіда";
b) ера "закритих систем і соціального індивіда";
c) період "відкритих систем і раціонального індивіда";
d) період "відкритих систем і соціального індивіда".
7. Характеристика другого етапу розвитку теорії організації - це:
a) ера "закритих систем і раціонального індивіда";
b) ера "закритих систем і соціального індивіда";
c) період "відкритих систем і раціонального індивіда";
d) період "відкритих систем і соціального індивіда";
8. Хто є лідером сучасної теорії організації?
a) Джеймс Марч;
b) Альфред Чандлер;
c) Дуглас Макгрегор;
d) Анрі Файоль.
9. Скільки етапів включає в себе розвиток теорії організації:
a) 5;
b) 7;
c) 3;
d) 6.
10. На якому етапі розвитку теорії організації відбувається узагальнення теоретичних розробок та практичних результатів, накопичення статистичних даних:
a) на першому;
b) на другому;
c) на третьому;
d) на останньому сьомому.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Чотири етапи розвитку теорії організації.
2. Відкрита система: сутність поняття.
3. Раціональне мислення: сутність та характеристика.
4. Соціальне мислення: сутність та характеристика.
5. Ключові відмінності та представники 1 етапу розвитку теорії організації.

6. Ключові відмінності та представники 2 етапу розвитку теорії організації.
7. Ключові відмінності та представники 3 етапу розвитку теорії організації.
8. Ключові відмінності та представники 4 етапу розвитку теорії організації.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- *для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;*
- *для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.*

1. Розвиток поглядів на організацію як систему.
2. Шляхи розвитку теорії організації.
3. Рівні розвитку теорії організації.
4. Етапи розвитку теорії організації.
5. Диференціація та інтеграція знань в розвитку науки.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №5-6

Тема 3: «Основні організаційні теорії та моделі»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Основоположні ідеї теорії організації.
2. Сучасна теорія організації.
3. Моделі теорії організації.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 3.

1. Скласти перелік загальних принципів Ф. Тейлора, які склали основу теорії організації.
2. Описати принципи організації А. Файоля.
3. Надати характеристику бюрократії М. Вебера.
4. Пояснити, у чому полягають принципи побудови бюрократичної організації.
5. Схематично зобразити «місток» Файоля.

6. Охарактеризувати хоторнський ефект.
7. Пояснити, що таке «школа людських відносин».
8. Описати сутність ідей Ч. Барнарда.
9. Порівняти систему керівництва відповідно до теорії Х та теорії У Д. Макгрегора.
10. Порівняти три напрями сучасної теорії організації.
11. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
12. Тестові завдання.

Тестові завдання:

1. Хто є засновником класичної теорії організації?
  - a) Анрі Файоль;
  - b) Макс Вебер;
  - c) Фредерік Тейлор;
  - d) Елтон Мейо.

2. Перший науковий підхід до аналізу організацій та процесу управління ними приписують:
  - a) Харрінгтон Емерсону – «Дванадцять принципів ефективності»;
  - b) Фредеріку У. Тейлору – «Принципи наукового управління»;
  - c) Анрі Файолем – «Загальне і практичне управління»;
  - d) Лютеру Гьюлік – «Нотатки про теорію організації».

3. Автором «бюрократичної» моделі організації є:
  - a) Анрі Файоль;
  - b) Макс Вебер;
  - c) Фредерік Тейлор;
  - d) Елтон Мейо.

4. Автором/-ами моделі організації «смітника» є:
  - a) А. Чандлер і Дж. Томсон;
  - b) Р. Сайерт, Дж. Марч, Г. Саймон Фредерік Тейлор;
  - c) Пол Лоуренс і Джей Лорш;
  - d) Дуглас Макгрегор.

5. Автором концепції організації на основі співпраці індивіда й організації є:
  - a) Ч. Барнард;
  - b) Е. Мейо;
  - c) Фредерік Тейлор;
  - d) Дуглас Макгрегор.

6. Автором теорії організації Х-У є:

- a) Ч. Барнард;
- b) Е. Мейо;
- c) Фредерік Тейлор;
- d) Дуглас Макгрегор.

7. Сучасна теорія організації розвивається у трьох напрямках:

- a) ситуативний підхід до розгляду проблем організації, екологічний підхід, підхід організаційного навчання;
- b) напрямок адаптації;
- c) напрямок планування;
- d) напрямок пошуку ідей.

8. Модель організації, її складові:

- a) структуру і механізми координації діяльності організації;
- b) суб'єкт;
- c) об'єкт;
- d) цілі.

9. Чітка ієрархія, єдність командування і чіткий розподіл обов'язків - це:

- a) інституційна модель організації;
- b) бюрократична модель організації;
- c) неокласична модель;
- d) системна модель.

10. Модель, яка орієнтована на розвиток виробничої демократії та розширення участі працівників в ухваленні рішень, на спеціальну підготовку керівників, яка допомагає краще зрозуміти підлеглих, що дає змогу налагодити вільні комунікації між членами організації – це:

- a) інституційна модель організації
- b) бюрократична модель організації
- c) неокласична модель
- d) системна модель

11. Для якої моделі організації характерні такі властивості: організаційні нововведення і перебудови, що виникають як свідомо, так і самовільно в міру виявлення організаційних проблем, пошуку шляхів їх подолання, впровадження результатів?

- a) інституційна модель організації;
- b) бюрократична модель організації;
- c) неокласична модель;
- d) системна модель.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації.
2. А. Файоль та його принципи організації.
3. М. Вебер та його вклад в теорію організації.
4. Е. Мейо і хоторнський експеримент.
5. Барнард і цілеспрямовані організації.
6. Д. Макгрегор і теорія Х-У.
7. Ситуативний підхід сучасної теорії організації.
8. Екологічний підхід сучасної теорії організації.
9. Підхід організаційного навчання сучасної теорії організації.
10. Ознаки «самонавчальної організації».

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- *для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;*
- *для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.*

1. Рівні ієрархії управління за А. Файолем.
2. Принципи Е. Мейо та Хоторнський експеримент.
3. А. Чандлер, Дж. Томсон, П. Лоуренс, Дж. Лорш і дослідження впливу зовнішнього середовища на організацію.
4. Р. Сайерт, Дж. Марч, Г. Саймон і модель "смітника".
5. Характеристика самонавчальних організацій.
6. Класична модель організації.
7. Бюрократична модель організації.
8. Неокласична модель організації.
9. Інституційна модель організації.
10. Системна модель організації.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №7-8 **Тема 4: «Організація як система»**

Питання для обговорення та дискусії:

1. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система.
2. Життєвий цикл організації.
3. Соціальна організація.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 4.

1. Надати характеристику системній методології у менеджменті.
2. Проаналізуйте, чи необхідно сучасному керівнику системне мислення?
3. Поясніть, чи тотожними є поняття «організація» та «система»?
4. Описати основні риси підходу до організації як до відкритої системи.
5. Пояснити, що таке інтеграція та емерджентність?
6. Схематично зобразити компоненти соціальної системи.
7. Охарактеризувати рівні соціальних систем.
8. Пояснити цілі соціальних організацій.
9. Описати вплив рівня зв'язків на стан організацій.
10. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
11. Тестові завдання.

Тестові завдання:

1. Сутність системного підходу в теорії організації:
  - a) сума властивостей вхідних елементів;
  - b) не залежить від властивостей вхідних елементів;
  - c) розглядає організацію як систему через сукупність взаємопов'язаних елементів;
  - d) функція вивчення теорії організації.
2. Результат функціонування системи в цілому є вищим, ніж сума однойменних результатів окремих елементів, що становлять сукупність, – це:
  - a) форма організації;
  - b) ефект синергії в організації;
  - c) властивості організації;
  - d) мета організації.
3. За рівнем складності організації як системи виокремлюють декілька рівнів ієрархії»:
  - a) 9;

- b) 5;
- c) 3;
- d) 4.

4. Самий простий рівень складності організації – це:

- a) рівень індивідуального людського організму – "людський" рівень;
- b) рівень статичної організації, що відображає статичні взаємини між елементами цілого;
- c) організація типу "тварин", що характеризується наявністю рухливості, цілеспрямованою поведінкою і обізнаністю;
- d) інша категорія.

5. Стійкість організації – це:

- a) принципи організації;
- b) функції організації;
- c) властивості організації;
- d) інша категорія.

6. Розвиток організації спрямовується на користь збалансованого зростання на основі стійкої структури та чіткого управління, – це:

- a) стадія зрілості організації;
- b) стадія юності організації;
- c) стадія відродження організації;
- d) інша категорія.

7. В організацію приходить нова команда менеджерів, специфічні погляди яких дають змогу розробити програми внутрішньої перебудови, змінити структуру управління. Для якої стадії характерний цей опис?

- a) стадія зрілості організації;
- b) стадія юності організації;
- c) стадія відродження організації;
- d) інша категорія.

8. Складна, динамічна, відкрита, цілеспрямована, керована система, що створена людиною і у функціонуванні якої людина відіграє важливу роль:

- a) біологічна організація;
- b) соціальна організація;
- c) фізична організація;
- d) інша категорія.

9. Головна ціль: одержання максимального прибутку на користь засновників. Це:

- a) модель соціально- культурної організації;
- b) модель соціально-економічної організації;
- c) модель соціально-культурної організації;
- d) інша категорія.

10. Формула соціальної організації – це:

- a) Колектив + державне фінансування + соціальні послуги
- b) Мета + фінанси + ринок + реклама
- c) Колектив + матеріально-технічна база + фінанси + інформаційне забезпечення + трансформаційний процес.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Сутність системного підходу в менеджменті.
2. Сутність системи та її характеристики.
3. Загальна теорія систем.
4. Дитинство як стадія життєвого циклу організації.
5. Юність як стадія життєвого циклу організації.
6. Зрілість як стадія життєвого циклу організації.
7. Старіння як стадія життєвого циклу організації.
8. Відродження як стадія життєвого циклу організації.
9. Соціальна організація та її характеристика.
10. Об'єктивні та суб'єктивні процеси в організації.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;
- для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

1. Структура як внутрішня організація системи.
2. Життєвий цикл організації.
3. Сутність соціальної організації.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №9-10

Тема 5: «Організаційна діяльність та організація як процес»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація.
2. Принципи статичного та динамічного стану організації.
3. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій.
4. Організація як система процесів.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 5.

1. Надати характеристику статичному стану організаційної системи.
2. Надати характеристику динамічному стану організаційної системи.
3. Опишіть принципи статичного стану організації.
4. Поясніть, який пріоритет є найвищим у системі «мета – завдання – функція – структура – персонал»?
5. Опишіть принцип пріоритету функцій над структурою.
6. Опишіть принцип пріоритету суб'єкта управління над об'єктом.
7. Охарактеризувати принцип пріоритету персоналу.
8. Пояснити принцип пріоритету структур над функціями.
9. Обґрунтуйте, чи вірно твердження, що будь-яка організаційна система зацікавлена в переході до стабільного, стійкого стану?
10. Ситуаційні завдання та практичні справи.
11. Тестові завдання.

Тестові завдання:

1. Статичний стан організації означає:
  - a) згорання діяльності організації;
  - b) незмінність у часі основних показників організації;
  - c) процес освоєння нового сектора ринку;
  - d) стратегію бізнесу.
2. Формою динамічного існування організації є:
  - a) еволюція;
  - b) процес;
  - c) інгресія;
  - d) біорегуляція.
3. Найбільш вірним є судження:

- a) динамічна організація об'єднує, дії, операції, стадії, етапи, фази, цикли в загальний процес;
  - b) динамічна організація структурує дії, операції, стадії, етапи, фази, цикли в загальний процес;
  - c) динамічна організація націлена на скорочення, об'єднання, реструктуризацію свого виробництва;
  - d) в динамічній системі домінує принцип пріоритету суб'єкта управління над об'єктом.
4. Принцип «пріоритету персоналу» характеризує:
- a) статичну організацію;
  - b) динамічну організацію;
  - c) керівництво організацією;
  - d) персонал організації.
5. В яких випадках пріоритет надається колективу підрозділу а, не його керівнику?
- a) при вирішенні конфліктних ситуацій в колективі;
  - b) при створенні нового підрозділу в статичній організації;
  - c) при реорганізації підрозділів в динамічній організації – сумарний технічний потенціал колективу, вищий за потенціал керівника;
  - d) інша категорія.
6. Який вид аналізу систем управління передбачає моделювання різних поведінкових варіантів при змінах у зовнішньому або внутрішньому середовищах?
- a) структурний;
  - b) рефлексивний;
  - c) факторний;
  - d) параметричний.
7. Який вид аналізу передбачає контроль та порівняння різних показників, що характеризують систему управління?
- a) структурний;
  - b) рефлексивний;
  - c) факторний;
  - d) параметричний.
8. Лідерство – це:
- a) традиційна концепція планування динаміки розвитку ділової організації базується на розподілі завдань та визначенні термінів їх виконання;

- b) традиційна концепція де найбільш важливим аспектом взаємодії організації, що динамічно розвивається, із зовнішнім середовищем є якість виробленого продукту або рівень обслуговування клієнтів;
- c) традиційна концепція лідерства включає формалізовану діяльність керівника, в обов'язки якого входять: формулювання завдання, забезпечення підлеглих необхідними ресурсами для вирішення завдання, стимулювання для досягнення позитивних результатів та покарання за недостатню продуктивність;
- d) розвиток ринкових відносин, насичення ринку товарами та посилення конкуренції змушують організації, що керуються динамічними принципами, прагнути до вдосконалення і постійного поліпшення всіх етапів технологічного процесу та процедур ведення діяльності.

9. Гнучкість системи виявляється в:

- a) індуктивному широкому розвитку мережі периферійних зв'язків;
- b) формуванні вторинного контуру структурних зв'язків;
- c) посиленні середньої ланки структури;
- d) варіабельності зв'язків, з'єднань і конфігурацій.

10. Які основні (первинні) процеси здійснюються в динамічній організації:

- a) управлінські процеси;
- b) процеси забезпечення безперебійного ефективного перебігу та підтримки процесів виробництва;
- c) інформаційні процеси;
- d) пов'язані із виробництвом продукції чи наданням послуг забезпечують життєдіяльність організації;

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Статика та динаміка у процесі розгляду організації як процесу.
2. Статичний і динамічний стани організації та їх зв'язок з етапами життєвого циклу.
3. Класифікація організації як процесу.
4. Принципи статичного стану організації.
5. Принципи динамічного стану організації.
6. Основних ознаки прийдешніх змін в організації.
7. Види аналізу системи управління організацією.
8. Ознаки організації, що діє за динамічним принципом.

9. Властивості, які мають враховуватися органами управління організацій, що динамічно розвиваються.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- *для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;*
  - *для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.*
1. Характеристика властивостей, які мають враховуватися органами управління організацій, що динамічно розвиваються.
  2. Класифікація процесів, які здійснюються в організації.
  3. Статичний та динамічний стан організації.
  4. Принципи статичного та динамічного стану організації.
  5. Динамічна організація та її характеристика.
  6. Зв'язок понять стійкості організації та її динаміки.
  7. Протиріччя соціальної організації.
  8. Організація як система процесів.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №11-12

Тема 6: «Теоретичні засади організації як об'єкта управління»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Організація і управління.
2. Система управління організацією.
3. Технології управління організацією: теоретичні засади.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 6.

1. Надати характеристику внутрішньо-організаційним процесам.
2. Опишіть зв'язок між організацією і управлінням.
3. Поясніть, як ви розумієте поняття «система управління організацією»?

4. Чи погоджуєтесь ви з висловом: «Управляти - означає вести організацію до її мети, витягуючи максимальні можливості зі всіх наявних в її розпорядженні ресурсів»?
5. Що є об'єктом управління?
6. Охарактеризувати сутність поняття «управлінське рішення».
7. Графічно зобразити керуючу та керовану частини організації та зв'язок між ними.
8. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
9. Тестові завдання.

Тестові завдання

1. Координація, ухвалення рішень, комунікації – це:
  - a) цілі організації;
  - b) функції організації;
  - c) процеси організації;
  - d) інша категорія.

2. Тип управління організацією характеризується набором таких характеристик: негнучка структура; чітко визначені, стандартизовані і стійкі завдання; опір змінам; ієрархічна система контролю; командний тип комунікацій, що здійснюється за принципом зверху вниз:
  - a) органічний;
  - b) механістичний;
  - c) соціальний;
  - d) інша категорія.

3. Тип управління організацією характерні: гнучка структура; динамічні, не жорстко визначені завдання; готовність до змін; самоконтроль та контроль колег; різновекторність комунікацій».
  - a) органічний;
  - b) механістичний;
  - c) соціальний;
  - d) інша категорія.

4. Безперервний процес впливу на продуктивність працівника, групи або організації цілому з метою в досягнення найкращих результатів з позиції поставленої мети»:
  - a) процес погодження організації;
  - b) процес управління організації;
  - c) процес розвитку організації;
  - d) інша категорія.

5. Дирекція, менеджери та інформаційні підрозділи організації – це :
- альтернативна частина організації;
  - керована частина організації;
  - керуюча частина організації;
  - інша категорія.
6. На якому рівні ухвалюються управлінські рішення:
- на рівні керуючої ланки;
  - на рівні керованої ланки;
  - на рівні колективу;
  - інша категорія.
7. Планування, організація, керівництво і контроль – це:
- об'єкти управління організації;
  - функція управління;
  - завдання організації;
  - інша категорія.
8. Координація та інтеграція зусиль членів організації на досягнення її цілей; забезпечення взаємодії між окремими елементами організації; ефективний розподіл та використання ресурсів організації; налагодження контактів зовнішнім середовищем; адаптація діяльності організації – це:
- завдання організаційного управління організацією;
  - методи управління;
  - функції управління;
  - інструменти управління.
9. Стратегічне управління, фінансовий менеджмент організації, організаційна логістика, організаційний маркетинг – це:
- завдання організаційного управління організацією;
  - методи управління;
  - функції управління;
  - інструменти управління.
10. Управління рухом матеріальних, фінансових та інформаційних потоків, усунення бар'єрів у процесі руху ресурсопотоків за оптимальними траєкторіями – це:
- стратегічне управління, як інструмент менеджменту;
  - організаційний маркетинг, як інструмент менеджменту;
  - ризик-менеджмент;
  - організаційна логістика, як інструмент менеджменту.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Співвідношення понять «організація» та «управління».
2. Керуюча та керована частини організації та зв'язок між ними.
3. Роль щодо ухвалення рішення.
4. Принципи продуктивності праці, що належать до ланки управління організацією, сформульовані Г. Емерсоном.
5. Сфери діяльності організації, якими необхідно управляти, виокремлені А. Файодем.
6. Завдання управління організацією, узагальнені А. Файодем.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- *для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;*
- *для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.*

1. Сучасна система управлінських функцій.
2. Принципи, що характеризують організацію як керовану систему.
3. Система управління організацією: сутність та структура.
4. Елементи спеціального економічного інструментарію менеджменту організації.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Змістовий модуль 2 **ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЇ**

Практичне заняття №13-14

Тема 7: «Організаційне проектування: сутність, особливості, мета, завдання»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Сутність організаційного проектування.
2. Універсальні погляди на проект організації.
3. Етапи організаційного проектування.
4. Методи проектування організації.

5. Чинники проектування організації.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 7.

1. Надати характеристику організаційному проектуванню як методу формальної організації цілісних систем.
2. Поясніть, чи можна вважати тотожними поняття "проектування" та "конструювання", "планування"?
3. Опишіть бюрократичний (механістичний) підхід до проектування організації.
4. Опишіть біхевіористичний (органічний) підхід до проектування організації.
5. До якого підходу до проектування організації можна віднести фразу «Робіть те, що ви вважаєте за необхідне для виконання роботи»?
6. Охарактеризуйте передпроектний етап організаційного проектування.
7. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
8. Тестові завдання.

Тестові завдання

1. Хто автор визначення «Проектування організації як постійний пошук найбільш ефективного поєднання організаційних змінних. Чинники, які впливають на цей процес мають ситуативний характер»?
  - a) Б. Мільнер;
  - b) О. Віханській;
  - c) Дж. Гелбрейт;
  - d) А. Радутін.
2. Хто автор визначення «Організаційне проектування – це процес, який має дискретний характер і безліч альтернативних напрямів розвитку мета вивчення теорії організації»?
  - a) Б. Мільнер;
  - b) О. Віханській;
  - c) Дж. Гелбрейт;
  - d) А. Радутін.
3. Процес проектування організації має декілька поступових етапів:
  - a) аналіз, узгодження робіт з вищим керівництвом, початок робіт;
  - b) формулювання цілей, постановка завдань, розподіл функцій по вертикалі, координація діяльності функціональних ланок по горизонталі;
  - c) аналіз, розподіл робіт між працівниками, початок робіт;

- d) інша категорія.
4. Делегування повноважень – це:
- a) процес передавання керівником всіх повноважень на персонал;
  - b) процес передавання керівником частини будь-якої своєї роботи та повноважень;
  - c) процес передачі підлеглим завдань керівникові;
  - d) усі відповіді вірні;
5. Сутність бюрократичної моделі організації:
- a) характеризується слабким або помірним використанням формальних правил і процедур, децентралізацією, гнучкістю структури влади та невеликою кількістю рівнів ієрархії;
  - b) ґрунтується на розвитку груп в організації та процесів людських взаємовідносин;
  - c) структура організації спирається на систему формальної влади;
  - d) інша категорія.
6. Які ознаки, характеристики належать до органічної моделі організації:
- a) широка спеціалізація праці, рівні управління нечіткі;
  - b) робота за правилами, чіткі права та відповідальність;
  - c) ясність в рівнях ієрархії, вузька спеціалізація праці;
  - d) інша категорія.
7. Проектування організаційної структури управління полягає в поєднанні ....., оцінювання, моделювання організаційних систем, фахівців та експертів з вибору і оцінювання найкращих варіантів організаційних рішень. Вставити пропущене:
- a) структур управління;
  - b) наукових методів аналізу;
  - c) основних методів;
  - d) організаційного моделювання.
8. Метод проектування організаційних структур управління є:
- a) метод аналогій, експертний, структуризація цілей, організаційне моделювання;
  - b) метод раціонально-організуючий;
  - c) прогностичний метод;
  - d) індуктивний метод.

9. Хто сформулював принцип проектування організації, що зі зміною стратегії перед організацією виникають нові проблеми, вирішення яких безпосередньо пов'язане з проектуванням нової організаційної системи.

- a) Б. Мільнер;
- b) О. Віханській;
- c) Дж. Гелбрейт;
- d) А. Чандлер.

10. Чинники, які впливають на проектування організації, – це:

- a) місце розташування та природні умови;
- b) технології, зовнішнє середовище, масштаб організації, цикл життя організації та стратегія розвитку організації;
- c) ринки збуту, кількість рівнів ієрархії;
- d) інша категорія.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Цілі організаційного проектування.
2. Бюрократичний (механістичний) та біхевіористичний (органічний) підходи до проектування організації.
3. Характеристика та умови ефективного використання механістичного підходу до проектування організації.
4. Характеристика та умови ефективного використання організаційного підходу до проектування організації.
5. Етапи створення проекту.
6. Розділи організаційного проекту.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;
- для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

1. Бюрократична (механістична) модель організаційного проектування та її основні риси.
2. Біхевіористична (органічна, поведінкова) модель організаційного проектування та її основні риси.

3. Методи проектування організаційних структур: загальна характеристика.
4. Основні типи організаційних моделей.
5. Завдання, які вирішуються у процесі проектування організаційних структур управління організацією.
6. Чинники проектування організації: загальна характеристика.
7. Основні типи ситуацій при проектуванні організації.
8. Взаємозв'язок між стратегією та організаційним дизайном.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №15-16

Тема 8: «Структура організації як чинник забезпечення її ефективності»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Поняття структури організації та принципи її побудови.
2. Формальна та неформальна організаційна структура.
3. Елементи структури та зв'язки в організації.
4. Концепції організаційних структур.
5. Підходи до формування організаційної структури.
6. Характеристики організаційної структури.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 8.

1. Графічно представити організаційну схему (органіграму).
2. Поясніть, яким принципам має відповідати ефективна організаційна структура?
3. Опишіть формальну організаційну структуру.
4. Опишіть неформальну організаційну структуру.
5. Поясніть, яку організаційну структуру називають «виноградний кетяг»?
6. Охарактеризуйте ознаки, властиві неформальним організаціям.
7. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
8. Тестові завдання.

Тестові завдання

1. Для чого організації створюють свої структури (основне призначення)?
  - a) для реалізації функцій менеджменту;
  - b) планування діяльності окремої ланки організації;
  - c) для забезпечення ефективної координації та контролю діяльності своїх підрозділів і працівників;

d) інша категорія.

2. Завдяки якому елементу організації забезпечується результативне виконання завдань та досягнення цілей?

- a) вибір ефективної стратегії;
- b) створення ефективної структури організації;
- c) високий ступінь децентралізації;
- d) інша категорія.

3. Структура, яка включає стійку систему прав і обов'язків, посадові інструкції, положення про організацію, процедури виконання робіт, стандарти поведінки в організації є стійкими, – це:

- a) формальна структура організації;
- b) неформальна структура організації;
- c) ситуативна структура організації;
- d) інша категорія.

4. Операційний центр утворюють працівники, діяльність яких безпосередньо пов'язана з ....

- a) розробкою і реалізацією довгострокових цілей організації та розподілом ресурсів організації;
- b) виробництвом товарів або послуг;
- c) передачею рішень стратегічного центру та забезпеченням реалізації цих рішень, а також служить для підтримки інформаційних потоків між центрами;
- d) відповідальністю за стандартизацію діяльності організації.

5. До якого базового структурного підрозділу організації відноситься юридичний відділ?

- a) стратегічний центр;
- b) техноструктура;
- c) персонал підтримки;
- d) операційний центр.

6. Яка структурна форма організації характеризується переважанням стратегічного центру та використовує як основний механізм координації безпосередній контроль?

- a) проста структура;
- b) професійна бюрократія;
- c) дивізіональна структура;
- d) адхократія.

7. Перевагами дивізійної організаційної структури є:
- простота, гнучкість, чітка відповідальність, відсутність відмінностей у цілях керівника і підлеглого;
  - створення кадрового резерву, розподіл рішень за рівнями прискорює їх ухвалення та підвищує якість;
  - внаслідок зростання управлінського апарату за рахунок створення відділень збільшуються накладні витрати;
  - відносини по вертикалі і горизонталі мають переважно неформальний характер.
8. Характеризується високим ступенем свободи в діях працівників та умінням вирішувати проблеми, що виникають:
- проста структура;
  - професійна бюрократія;
  - дивізійна структура;
  - адхократія.
9. Недоліками матричної організаційної структури є:
- стимулюється групова організація робіт;
  - перешкоджає виникненню неформальних груп;
  - відсутність зв'язку з зовнішнім середовищем та базовою структурою управління організації;
  - інша категорія.
10. Перевагами лінійної організаційної структури є:
- вищі керівники можуть не володіти спеціальними знаннями;
  - збільшення кількості рівнів підпорядкування;
  - уповільнення обміну інформацією і ухвалення рішень;
  - чітко виражене підпорядкування від низу до верху, що прискорює процес ухвалення рішень та спрощується підтримка дисципліни.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

- Приклад організаційної схеми (органіграми).
- Приклад неформальної структури організації.
- Елементи структури організації.
- Зв'язки між елементами структури організації.
- Основні положення ситуативної теорії організаційних структур.
- Теорія диференціації й інтеграції П. Лоуренса і Дж. Лорша.
- Диференціація між підрозділами організації за чотирма змінними.
- Підходи до формування організаційної структури.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- *для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;*
- *для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.*

1. Концепції організаційних структур: загальна характеристика.
2. Ситуативна теорія організаційних структур.
3. Безпосередній контроль як спосіб координації діяльності.
4. Стандартизація як спосіб координації діяльності.
5. Структурні форми організації.
6. Класифікатор форм побудови організації.
7. Основні характеристики структури організації.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №17-18

Тема 9: «Аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища організації»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Внутрішнє середовище організаційної системи. Підсистеми організації.
2. Зовнішнє середовище організаційної системи.
3. Класифікація організацій.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 9.

1. Графічно представити "Діамант" Г. Лівітта.
2. Поясніть, як забезпечується встановлення ролі, місця та призначення елементів в системі?
3. Опишіть підсистеми внутрішнього середовища організації.
4. Опишіть зовнішнє середовище організаційної системи.
5. Поясніть шкалу для оцінки рівня нестабільності зовнішнього середовища.
6. Охарактеризуйте види стратегічного управління, що використовуються залежно від ступеня нестабільності зовнішнього середовища.

7. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
8. Тестові завдання.

Тестові завдання

1. Що забезпечує композицію системи: з'єднання окремих складових в єдине ціле, визначає роль, місце та призначення елементів у системі, їх розташування і взаємовідносини, характер, форми та ступінь впливу на інші елементи?
  - a) склад організації;
  - b) метод організації;
  - c) структура організації;
  - d) функція організації.

2. Як називається сукупність елементів, що створюють систему, до нього входять і складові самих елементів системи — компоненти другого, а потім третього та інших рівнів?
  - a) метод організації;
  - b) склад організації;
  - c) структура організації;
  - d) функція організації.

3. До яких чинників внутрішнього середовища організації належать цілі, завдання, технологія?
  - a) до об'єктивних;
  - b) до суб'єктивних;
  - c) до систематичних;
  - d) інша категорія.

4. До яких чинників внутрішнього середовища організації належать відносини людей в організації, навички персоналу, влада, культура організації?
  - a) до об'єктивних;
  - b) до суб'єктивних;
  - c) до систематичних;
  - d) інша категорія.

5. Цілі, структура, завдання, технологія, ... Назвіть п'яту внутрішню змінну організації.
  - a) конкурентність;
  - b) ринкові відносини;
  - c) люди та їх співпраця;
  - d) інша категорія.

6. Теорія «діаманта» Г. Лівітта включає в себе основні змінні внутрішнього середовища організації:

- a) цілі, завдання, структура, технологія, люди (персонал організації);
- b) завдання або місія, структура, технологія, індивіди;
- c) структура організації, її культура та ресурси;
- d) цілі, бізнес-процеси, технології, люди, влада, структура, культура.

7. Модель "7-S" компанії МакКінс і (Т.Пітерс, Р.Уотермен) містить основні змінні внутрішнього середовища організації:

- a) цілі, завдання, структура, технологія, люди (персонал організації);
- b) завдання або місія, структура, технологія, індивіди;
- c) цілі, бізнес-процеси, технології, люди, влада, структура, культура;
- d) спільні цінності, стратегія, структура, системи, стиль, співробітники, здібності.

8. Зовнішнє середовище організації містить певні елементи. Що тут зайве?

- a) споживачі, конкуренти, постачальники, джерела трудових ресурсів;
- b) економічні умови;
- c) природні умови;
- d) персонал.

9. Метод оцінки зовнішнього середовища за шкалою Ансоффа дає змогу визначити:

- a) рівень нестабільності тих або інших умов діяльності організації найближчими роками;
- b) культурний рівень в організації;
- c) рівень напруги в колективі;
- d) державну політику.

10. До якого типу організації відноситься університет?

- a) громадська організація;
- b) асоціативна організація;
- c) ділова установа;
- d) інша категорія.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Групування чинників внутрішнього середовища організації.
2. Основні характеристики розвиненості зовнішнього середовища.

3. Методи аналізу та оцінки зовнішнього середовища.
4. Основні критерії класифікації організацій.
5. Ділові, громадські та асоціативні організації.
6. Типи ділових організацій.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;
- для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

1. Основні внутрішні змінні організацій.
2. Система чинників макросередовища для проведення ПЕСТ-аналізу.
3. Інструменти аналізу конкурентного середовища за М.Портером.
4. Критерії класифікації організацій.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №19

Тема 10: «Інформаційно-аналітичні технології в організації»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності.
2. Технології інформаційної діяльності в організації.
3. Інформаційна система організації.
4. Сучасні інформаційні технології організаційної культури.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 10.

1. Поясніть, яку інформацію виробляє апарат управління організації?
2. Поясніть, які дії з інформацією може виконати апарат управління між процесами отримання і поширення інформації?
3. Графічно представити узагальнену схему зв'язків у сучасній системі управління, що використовує інформаційні технології.
4. Опишіть, що таке «управлінська інформація»?
5. Графічно представити типову організацію "електронного офісу".

6. Охарактеризуйте підсистеми інформаційної системи організацій.
7. Ситуаційні завдання та практичні вправи.
8. Тестові завдання.

Тестові завдання

1. Основний продукт апарату управління – це:
  - a) виробництво продукції;
  - b) отримання прибутку;
  - c) інформація (дані, документи, усна інформація) та рішення (короткострокові та довгострокові);
  - d) інша категорія.

2. Частина соціальної інформації, яка виділена з загального масиву за критеріями придатності до обслуговування процесів формування і реалізації управлінських дій – це:
  - a) оперативна інформація;
  - b) управлінська інформація;
  - c) статистична інформація;
  - d) аналітична інформація.

3. Який з аналітичних методів отримання інформації дає змогу отримувати інформацію на основі вивчення і систематизації матеріалів поданих в засобах масової інформації?
  - a) структурно-морфологічний метод;
  - b) метод публікаційної активності;
  - c) метод показників;
  - d) метод термінологічного і лексичного аналізу.

4. Який з аналітичних методів отримання інформації дає змогу виявити інноваційні підходи в управлінській діяльності і оцінити можливість їх ефективного запровадження у практику?
  - a) структурно-морфологічний метод;
  - b) метод публікаційної активності;
  - c) метод показників;
  - d) метод термінологічного і лексичного аналізу.

5. Основу інформаційної технології обробки даних становить:
  - a) комунікації;
  - b) корпоративна етика;
  - c) створення інформаційного продукту (перетворення вхідної інформації на результативну вихідну);
  - d) дослідження системи організаційних відносин.

6. До якого підрозділу інформаційної системи організації належить бухгалтерія?

- a) підсистема накопичення та збереження даних;
- b) підсистема адміністративної інформації;
- c) комп'ютерна підсистема;
- d) облікова підсистема.

7. Основні етапи еволюції технологій інформаційної діяльності в організації: "Контора писаря" - "Механізований офіс" - .... - "Електронний офіс" (вставте пропущене).

- a) Машинний офіс;
- b) Електрифікований офіс;
- c) Інтернет;
- d) Комп'ютерний офіс.

8. Особливістю побудови інформаційних систем організації на основі застосування мережевих технологій є:

- a) Інтернет;
- b) оснащення робочого місця ПК;
- c) кожен співробітник має доступ до будь-якої інформації про організацію, до знань будь-якого співробітника організації, робітники можуть знаходитися в різних географічних точках;
- d) інша категорія.

9. Комплекс програмних засобів, що підтримують процеси створення і супроводу програмного забезпечення, включаючи аналіз і формулювання вимог, проектування, генерацію коду, тестування, документування, забезпечення якості, конфігураційне управління і управління проектом – це:

- a) Телекомунікації;
- b) CASE-технології;
- c) Гіпертекст;
- d) Графіка.

10. Інтерактивна система, що забезпечує роботу з текстами, нерухомими та рухомими зображеннями, анімаційною комп'ютерною графікою, мовою та високоякісним звуком – це:

- a) Телекомунікації;
- b) CASE-технології;
- c) Мультимедіа;
- d) Графіка.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Ранжування інтересу керівника до ділової інформації.
2. Технології інформаційної діяльності в організації.
3. Аналітичні методи отримання інформації.
4. Інформаційні технології в організації.
5. Основні компоненти використання інформаційних технологій в організації.
6. Класифікація інформаційних технологій в організації.
7. Складові інформаційної системи управління.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;
- для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

1. Узагальнена схема зв'язків у сучасній системі управління, що використовує інформаційні технології.
2. Підсистеми інформаційної системи організацій.
3. Основні компоненти використання інформаційних технологій в організації.
4. Сучасні інформаційні технології організаційної культури.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

Практичне заняття №20

Тема 11: «Ефективність діяльності організації»

Питання для обговорення та дискусії:

1. Поняття ефективності діяльності організації.
2. Чинники ефективності організації.
3. Критерії організаційної ефективності та види ефектів.
4. Оцінювання ефективності діяльності організації.
5. Оцінювання ефективності організаційних систем.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 11.

1. Опишіть основні підходи до визначення ефективності організацій.

2. Поясніть, які складові результативності функціонування організацій виділено Д. Сінком?
3. Обґрунтуйте, за умови виконання яких умов діяльність організації може бути визнана ефективною?
4. Графічно представити модель ефективності діяльності організації.
5. Виділіть групи взаємообумовлених чинників ефективності організації.
6. Охарактеризуйте поняття «організаційна культура».
7. Графічно представити алгоритм оцінки ефективності діяльності організації.
8. Графічно представити шкалу корисності для оцінки ефективності організації.
9. Ситуаційні завдання та практичні справи.
10. Тестові завдання.

Тестові завдання

1. Здатність організації досягати максимальні результати за фіксованих витрат з урахуванням зовнішніх чинників – це:
  - a) мета вивчення теорії організації;
  - b) ефективність діяльності організації;
  - c) функція вивчення теорії організації;
  - d) інша категорія.

2. Є чинником, що дає можливість організації опосередковано впливати на ефективність управлінських рішень, тому що разом із чітким уявленням про стратегію свого розвитку, гнучкою організаційною структурою і висококваліфікованими співробітниками в організації існує ... .
  - a) інтернет;
  - b) організаційна культура;
  - c) сучасні машини;
  - d) інформація.

3. Який з чинників ефективності діяльності організації відображає зовнішнє середовище організації:
  - a) суспільні потреби, цінності;
  - b) програма розвитку організації;
  - c) фінансові ресурси;
  - d) працівники.

4. Що таке продуктивність організації?
  - a) співвідношення між валовим доходом і сумарними витратами;

- b) співвідношення кількості виробленого продукту до спожитих ресурсів;
- c) ступінь задоволення особистих потреб і запитів працівників;
- d) перетворення науково-технічного потенціалу організації.

5. Чинники, які найбільш істотно впливають на ефективність організації, – це:

- a) зворотні чинники;
- b) прямі чинники;
- c) критичні чинники;
- d) інша категорія.

6. Соціальна форма ефективності діяльності організації – це:

- a) Престижна робота;
- b) Висока заробітна плата;
- c) Висока рентабельність;
- d) Інша категорія.

7. Характеризує здатність підрозділів організації швидко виявляти відхилення, що виникають у процесі діяльності, та вчасно ліквідувати їх?

- a) дієвість;
- b) оперативність;
- c) упорядкованість;
- d) інша категорія.

8. Другий етап схеми оцінювання ефективності організації – це :

- a) ідентифікація організаційної системи;
- b) розрахунок фактичних значень показників;
- c) аналіз ефективності організації;
- d) формування критеріїв і вимірників ефективності.

9. Які показники можуть використовуватися у процесі оцінювання ефективності організаційної структури?

- a) рентабельність;
- b) прибуток;
- c) собівартість;
- d) коефіцієнт ефективності організаційної структури управління.

10. Критерії оцінювання ефективності організаційних систем:

- a) рентабельність;
- b) прибуток;
- c) собівартість;

d) резерв зміни ефективності.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Ефективність організації та основні підходи до її визначення.
2. Система оцінки ефективності організаційної системи.
3. Економічна сутність ефективності діяльності організації.
4. Чинники ефективності організації: сутність та класифікація.
5. Сутність поняття «критерій організаційної ефективності».
6. Типи критеріїв оптимальності.
7. Економічність як критерії ефективності організації.
8. Дієвість як критерії ефективності організації.
9. Якість трудового життя як критерії ефективності організації.
10. Гнучкість як критерії ефективності організації.
11. Якість виробничої системи як критерії ефективності організації.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Підготовка доповіді за відповідною темою зі створенням презентаційних матеріалів. Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел.

- для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття;
- для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

1. Взаємообумовлені чинники ефективності організації: сутність та класифікація.
2. Форми ефекту організації: економічна, соціальна, організаційна.
3. Критерії ефективності організації.
4. Методика оцінювання ефективності організаційних систем.

Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо) – зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах.

ТЕМИ, ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОБОВ'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота здобувачів вищої освіти з вітчизняною та зарубіжною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки з метою закріплення матеріалу лекцій й практичних занять, де результатами пройденого курсу з навчальної дисципліни є оволодіння знаннями щодо сучасних методів управління, прийняття управлінських рішень; планування діяльності організації; методів забезпечення конкурентоспроможності організації, ефективних методів мотивації, тощо. Самостійна робота виконується здобувачами, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки молодшого бакалавра з спеціальності 073 «Менеджмент», у вільний від занять час. Основні види робіт, які віднесено до самостійної (індивідуальної) роботи наступні:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опанування теоретичного матеріалу й його вивчення, розуміння на основі рекомендованої літератури (інтернет-джерел).
3. Вивчення базисних понять та ведення термінологічного словнику з тем, які вивчаються у період курсу з навчальної дисципліни.
4. Підготовка до практичних занять дискусійного характеру (роботи в малих групах).
5. Тестовий контроль у системі MOODLE на платформі МНАУ.
6. Виконання самостійних та індивідуальних завдань, які є обов'язковими (ситуаційні й розрахункові завдання) та не обов'язковими (робота над есе; підготовка презентацій; доповідей з рубрики "Цікаві факти про.....").
7. Виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою.
8. Контрольна перевірка особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до форм поточного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до заліку. Самостійна робота здобувача вищої освіти в обсязі 40 годин складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, а також підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Основні характеристики законів функціонування організації.
2. Сутність та зміст законів розвитку (динаміки) організації.
3. Збереження рівноваги організації та її цілісності.
4. Роль організації в розвитку суспільства.
5. Висновки Е. Мейо за результатами проведення Хотторнських експериментів.
6. Моделі «смітника» Р. Сайерта.
7. Основні положення популяційно-екологічної теорії.
8. Тектологія О. Богданова.
9. Сучасна організаційна парадигма: сутність, значення, зміст, практична спрямованість.
10. Еволюція теоретичних концепцій організації.
11. Системність як загальна властивість матерії.
12. Атрибути зв'язку: спрямованість, сила, характер.
13. Аспекти організаційного порядку.
14. Спільні та відмінні риси мають поняття «організація» і «система».
15. Спільні риси та відмінності системних уявлень Платона, Аристотеля, Канта, А. Сміта.
16. Причини, що обумовлюють необхідність розгляду організації як системи.
17. Активність і опірність соціальної організації.
18. Формальна й неформальна організації.
19. Управлінська саморегуляція (самоуправління).
20. Соціальна організація і соціальна спільність.
21. Людина як елемент соціальної системи.
22. Рівні соціальних систем.
23. Принцип розімкненого управління з компенсацією обурень.
24. Адаптивні й такі, що самі настроюються, системи.
25. Детермінований метод управління.
26. Організація як система процесів.
27. Допоміжні процеси в організації.
28. Управлінські процеси в організації.
29. Процес взаємодії організації з зовнішнім оточенням.
30. Система управління організацією, її основні елементи.
31. Об'єкт управлінської діяльності.
32. Ролі суб'єкта управлінської діяльності в організації.
33. Приклади застосування спеціального економічного інструментарію менеджменту у сучасних організаціях.
34. Переваги та недоліки адаптивних організаційних форм управління.

35. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління.
36. Методи проектування організаційних форм управління.
37. Системний підхід до організаційного проектування.
38. Умови ефективного застосування механістичного підходу до проектування організаційних структур.
39. Ситуативні чинники проектування організації.
40. Особливості адхократичного дизайну.
41. Мережна структура організації, її відмінності від віртуальної.
42. Складність організаційної структури.
43. Характеристика концепції побудови структури організації, що базується на теорії диференціації та інтеграції Лоуренса-Лорша.
44. Основні риси механістичної бюрократії, її відмінності від професійної бюрократії.
45. Взаємозв'язок внутрішніх факторів. Внутрішній моніторинг.
46. Ринкова та адхократична культури.
47. Порівняльний аналіз громадянської й корпоративної культури.
48. Сучасні підходи до типізації організаційних культур.
49. Роль культури організації в сучасних умовах.
50. Зміст поняття «фабрика інформації».
51. Інформаційні технології, які застосовувалися в «конторі писаря».
52. Найбільш поширені види інформаційних технологій організації.
53. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності.
54. Особливості побудови інформаційних систем організації на основі застосування мережних технологій.
55. Порівняльні характеристики економічно та соціально ефективних організацій. Чинники, що визначають ефективність організації.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ (КОРОТКИЙ ЦИКЛ) ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. У чому полягає роль організації в розвитку суспільства?
2. Визначте місце теорії організації в системі наукових знань.
3. Назвіть об'єкт і предмет теорії організації.
4. Які методи пізнання використовує теорія організації? Коротко охарактеризуйте їх.
5. Які функції виконує теорія організації?
6. Назвіть основні етапи еволюції теорії організації. Яка між ними відмінність?

7. Назвіть основні напрями розвитку теорії організації. Які особливості властиві кожній науковій школі в розвитку теорії організації?
8. Охарактеризуйте принципи організації А. Файоля. Що таке "місток" Файоля?
9. Який зміст бюрократичного підходу М. Вебера?
10. Які висновки дозволили зробити Е. Мейо результати проведення Хоторнських експериментів?
11. Що таке "цілеспрямовані" організації Ч. Вернарда?
12. Охарактеризуйте теорію Х-У Д. Макгрегора.
13. Який зміст моделі "смітника" Р. Сайерта?
14. Охарактеризуйте напрямки сучасної теорії організації.
15. Які основні положення класичної моделі теорії організації?
16. У чому полягає неокласична модель теорії організації?
17. Назвіть характерні риси інституційної моделі теорії організації.
18. Визначте умови, які зумовили виникнення системної моделі теорії організації.
19. Які спільні та відмінні риси мають поняття "організація" і "система"?
20. У чому полягає сутність системного підходу до організації? Чому доцільно розглядати організацію як систему?
21. Які системні властивості має організація?
22. Що таке життєвий цикл організації? Назвіть стадії життєвого циклу організації.
23. Що мається на увазі під соціальною системою? Назвіть її основні структурні елементи.
24. Охарактеризуйте рівні соціальних систем.
25. Дайте визначення організації як соціальної системи. Що таке соціальна організація?
26. Чи можна автомобіль назвати соціальною організацією? Якщо так, то чому?
27. Назвіть основні цілі соціальних організацій.
28. Яка залежність характеризує сутність соціальної організації. Чи можна ототожнювати соціальну організацію та колектив організації?
29. Що таке внутрішнє середовище організації? Назвіть його елементи.
30. Що таке цілі? Які цілі бувають в організації?
31. Який взаємозв'язок структури організації та розподілу праці в ній?
32. Чому сфера контролю здійснює істотний вплив на структуру організації?

33. Чому завдання розробляються відповідно до розподілу праці в організації?
34. Який вплив спеціалізації завдань на продуктивність?
35. Охарактеризуйте теорію "діамант" Г. Лівітта.
36. Які внутрішні змінні виокремлюють в підході "7-8"?
37. Назвіть підсистеми внутрішнього середовища організації. Яку роль в їх функціонуванні відіграє управлінська підсистема?
38. Які чинники зовнішнього середовища впливають на сучасну організацію?
39. Яка відмінність між чинниками прямого та опосередкованого впливу?
40. Назвіть характеристики стану зовнішнього середовища організації.
41. Які підходи використовують при аналізі зовнішнього середовища?
42. Охарактеризуйте сутність ПЕСТ-аналізу для оцінки чинників макросередовища організації.
43. Чи є взаємозв'язок між внутрішніми та зовнішніми чинниками організації?
44. Назвіть основні підходи до класифікації організацій.
45. Яка відмінність між приватними, комунальними та державними організаціями?
46. Що таке формальні і неформальні організації?
47. Охарактеризуйте зміст та особливості ділової організації.
48. Дайте визначення статичного та динамічного станів організації.
49. Назвіть принципи статичного стану організації.
50. Охарактеризуйте принципи динамічного стану організації.
51. Чим характеризується статичний режим роботи організації? У яких випадках організацію можна розглядати як статичну?
52. Що відбувається в період стагнації?
53. Що таке динамічна організація?
54. Чим визначається динаміка розвитку організації?
55. Як пов'язані між собою поняття стійкості організації та її динаміки?
56. Назвіть та охарактеризуйте протиріччя соціальної організації.
57. Охарактеризуйте організацію як систему процесів.
58. Які процеси в організації мають інформаційний характер?
59. Наведіть приклади допоміжних процесів в організації.
60. Чи можуть управлінські процеси в організації бути основними?
61. Охарактеризуйте співвідношення понять "організація" та "управління".
62. Яку роль відіграє управління всередині організації?

63. Чи потрібно управляти процесом взаємодії організації з зовнішнім оточенням?
64. Охарактеризуйте процес здійснення управління організацією.
65. Що таке система управління організацією? Назвіть її елементи.
66. Які елементи в організації є об'єктом управлінської діяльності?
67. Хто є суб'єктом управлінської діяльності та які ролі він виконує в організації?
68. Назвіть принципи, що характеризують організацію як керовану систему.
69. Що таке менеджмент організації? Назвіть елементи його спеціального економічного інструментарію.
70. Що таке організаційне проектування? Охарактеризуйте наявні підходи до розуміння його сутності.
71. Назвіть принципи, на яких має базуватись процес організаційного проектування.
72. У чому полягає системний підхід до організаційного проектування?
73. Що таке організування?
74. У чому полягає сутність механістичного підходу до проектування організаційних структур? Перерахуйте умови його ефективного застосування.
75. У чому полягає сутність органічного підходу до проектування організаційних структур? Назвіть умови його ефективного застосування.
76. Назвіть стадії процесу організаційного проектування та розкрийте їх зміст.
77. Назвіть та проаналізуйте основні методи організаційного проектування. У чому полягає сутність методу організаційного моделювання?
78. Назвіть ситуативні чинники проектування організації.
79. Які типи ситуацій можуть виникати у процесі проектування організації?
80. Охарактеризуйте взаємозв'язок між стратегією організації та організаційним дизайном.
81. Дайте визначення поняттю "структура організації" та охарактеризуйте принципи її побудови.
82. З яких елементів складається організаційна схема?
83. Що таке формальна та неформальна організаційна структура? Наведіть приклади неформальних організаційних структур.
84. Назвіть елементи структури та зв'язки в організації. Яка роль стратегічного центру в організації?

85. Охарактеризуйте концепції організаційних структур. Чим відрізняються класична та сучасні концепції організаційних структур?
86. Дайте характеристику концепції побудови структури організації, яка базується на теорії диференціації та інтеграції Лоуренса — Лорша.
87. Назвіть підходи до формування організаційної структури.
88. Охарактеризуйте просту структурну форму організації.
89. Що таке механістична бюрократія? Назвіть її основні риси. Чим вона відрізняється від професійної бюрократії?
90. Назвіть особливості адхократичного дизайну.
91. Які є нові підходи до побудови організації?
92. Дайте характеристику проектної структури організації.
93. Що таке мережева структура організації? Чим відрізняється від неї віртуальна організація?
94. Назвіть характеристики організаційної структури. 16. Що таке складність організаційної структури?
95. Назвіть переваги та недоліки централізованого та децентралізованого типів організаційної структури.
96. Охарактеризуйте інформацію в організації як чинник забезпечення її ефективності.
97. Що таке управлінська інформація?
98. Охарактеризуйте технології інформаційної діяльності в організації.
99. Назвіть основні етапи еволюції технологій інформаційної діяльності в організації.
100. Охарактеризуйте інформаційні технології, які застосовувалися в "конторі писаря".
101. Назвіть основні риси "електронного офісу".
102. Які є аналітичні методи отримання інформації?
103. Як класифікуються інформаційні технології в організації?
104. Дайте визначення інформаційної системи організації. Назвіть підсистеми інформаційної системи організації.
105. Які особливості побудови інформаційних систем організації на основі застосування мережевих технологій?
106. Розкрийте необхідність використання інформаційних технологій в організаційній культурі.
107. Охарактеризуйте найбільш поширені види інформаційних технологій, що використовуються при сильній організаційній культурі.
108. Дайте визначення поняттю "ефективність діяльності організації".
109. Коли організацію можна назвати ефективною?
110. Охарактеризуйте модель ефективності діяльності організації.

111. Чи може економічно ефективна організація бути соціально ефективною?
112. Які чинники визначають ефективність організації?
113. Назвіть критерії організаційної ефективності та види ефектів.
114. Охарактеризуйте алгоритм оцінювання ефективності діяльності організації.
115. Дайте характеристику методики оцінювання ефективності організаційних систем.
116. Охарактеризуйте критерії оцінювання ефективності організаційних систем.
117. Які показники можуть використовуватися у процесі оцінювання ефективності організаційної структури?

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ
(ДО ЗАЛІКУ)

1. Аналітичні методи отримання інформації.
2. Взаємозв'язок між внутрішніми та зовнішніми чинниками організації.
3. Взаємозв'язок між стратегією організації та організаційним дизайном.
4. Взаємозв'язок структури організації та розподілу праці в ній.
5. Визначення статичного та динамічного станів організації.
6. Відмінність між приватними, комунальними та державними організаціями.
7. Відмінність між чинниками прямого та опосередкованого впливу.
8. Внутрішнє середовище організації та його елементи.
9. Зміст бюрократичного підходу М. Вебера.
10. Зміст моделі "смітника" Р. Сайерта.
11. Зміст та особливості ділової організації.
12. Концепції організаційних структур.
13. Менеджмент організації та елементи його спеціального економічного інструментарію.
14. Методи теорії організації.
15. Місце теорії організації в системі наукових знань.
16. Напрями сучасної теорії організації.
17. Неокласична модель теорії організації.
18. Об'єкт і предмет теорії організації.
19. Організаційне проектування та підходи до розуміння його сутності.
20. Організація як система процесів.
21. Основні етапи еволюції теорії організації.
22. Основні методи організаційного проектування.

23. Основні напрями розвитку теорії організації.
24. Основні підходи до класифікації організацій.
25. Основні положення класичної моделі теорії організації.
26. Основні структурні елементи соціальної системи.
27. Основні цілі соціальних організацій.
28. Підходи до формування організаційної структури.
29. Принципи динамічного стану організації.
30. Принципи організації А. Файоля. Що таке "місток" Файоля?
31. Принципи процесу організаційного проектування.
32. Принципи статичного стану організації.
33. Принципи, що характеризують організацію як керовану систему.
34. Протиріччя соціальної організації.
35. Процес здійснення управління організацією.
36. Роль організації в розвитку суспільства
37. Роль стратегічного центру в організації.
38. Роль управління всередині організації.
39. Система управління організацією та її елементи.
40. Системний підхід до організаційного проектування.
41. Співвідношення понять "організація" та "управління".
42. Спільні та відмінні риси поняття "організація" і "система".
43. Стадії життєвого циклу організації.
44. Стадії процесу організаційного проектування.
45. Структура організації та принципи її побудови.
46. Суб'єкт управлінської діяльності та його роль в організації.
47. Сутність механістичного підходу до проектування організаційних структур?
48. Сутність органічного підходу до проектування організаційних структур.
49. Сутність ПЕСТ-аналізу для оцінки чинників макросередовища організації.
50. Сутність системного підходу до організації.
51. Теорія Х-У Д. Макгрегора.
52. Технології інформаційної діяльності в організації.
53. Формальна та неформальна організаційна структура.
54. Формальні і неформальні організації.
55. Функції теорія організації.
56. Характеристики стану зовнішнього середовища організації.
57. Характерні риси інституційної моделі теорії організації.
58. Чинники зовнішнього середовища, які впливають на сучасну організацію.
59. Що таке цілі? Які цілі бувають в організації?
60. Які елементи в організації є об'єктом управлінської діяльності?

ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ (КОРОТКИЙ ЦИКЛ) ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ

Структурно-логічна схема дисципліни за змістовими модулями передбачає:

1 Лекції. Темі лекцій передують практичним заняттям.

2 Практичні заняття. Коротке викладення теми та мети заняття, вивчення основних методів та показників, їх обговорення та самостійне опрацювання.

3 Опитування здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти на практичних заняттях з попередньої теми, виконання контрольних робіт, тестування по закінченню змістового модуля.

4 Відпрацювання пропущених занять, здача тем, проведення консультацій згідно плану самостійної роботи. Пропущені лекції мають бути відпрацьовані в формі реферату, практичні заняття – шляхом виконання індивідуального завдання або співбесіди.

5 По завершенні курсу передбачено складання заліку.

За всі види робіт впродовж семестру (виконання практичних вправ, тестування, опитування, контрольні роботи, обов'язкова самостійна та індивідуальна робота, результати неформальної освіти тощо) здобувач початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти може отримати від 60 до 100 балів.

Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: своєчасність та правильність виконання завдань робочого зошиту з дисципліни; повнота і правильність відповіді під час усного опитування, виконання контрольної та самостійної роботи. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання завдань робочого зошиту для самостійної роботи з дисципліни та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів, робочі зошити для практичних занять та самостійної роботи здобувачів, індивідуальні завдання, графічний диктант, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua>. Графіки

консультацій, проведення індивідуальних занять розміщено на сторінці кафедри. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, день складання заліку.

За будь-якої форми освіти перелік, зміст та оцінка роботи і знань здобувача є ідентичною.

Схема поточного і підсумкового контролю знань

№ змістового модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	24	24	Аудиторна робота: – виконання практичних завдань;	6	2	4	12	24
			Самостійна робота: – опрацювання окремих питань тем;	6	3	5	18	30
			– тестування в moodle;	1	2	2	2	2
			Разом:				32	56
2	16	16	Аудиторна робота: – виконання практичних завдань;	5	2	4	10	20
			Самостійна робота: – опрацювання окремих питань тем;	5	3	5	15	20
			– тестування в moodle;	1	3	4	3	4
			Разом:				28	44
Всього по дисципліні							60	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти, та шкала оцінювання – залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

10.1 Базова література

1. Монастирський Г.Л. Теорія організації : підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: “Крок”, 2019. 368 с.
2. Монастирський Г.Л., Постніков В.С. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Теорія організації” для студентів першого курсу спеціальностей 073 “Менеджмент”, 281 “Публічне управління та адміністрування”. Тернопіль: Вектор, 2018. 114 с.
3. Монастирський Г.Л., Августин Р.Р., Богач Ю.А. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Теорія організації”; Тернопільський національний економічний ун-т. Тернопіль: “Економічна думка” ТНЕУ, 2017. 98 с.
4. Ващенко О.П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління : навч. посіб.; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ: ДУТ, 2017. 112 с.
5. Селютін В. М., Яцун Л. М., Ольшанський О. В. Теорія організації : навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2017. 280 с.

10.2 Допоміжна література

1. Станкевич І. В. Ідентифікація та моделювання бізнес-процесів системи управління якістю освітньої організації: теорія та практика. *Проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 258-268.
2. Korol I., Poltorak A. Financial risk management as a strategic direction for improving the level of economic security of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4(2018). No. 1. pp. 235-241. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-1-235-241>
3. Sirenko N., Baryshevskaya I., Poltorak A., Shyshpanova N. State and tendencies of intergovernmental regulation in Ukraine in conditions of fiscal decentralization. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. Vol. 2. no. 25 (2018). pp.157-164. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i25.136489>
4. Sirenko N., Prokopenko N., Poltorak A., Melnyk O., Trusevich I. Behavioral approach to monitoring the financial security of state. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2019. Vol. 41. № 1. pp. 107-117.
5. Atamanyuk I., Kondratenko Y., Shebanin V., Sirenko N., Poltorak A., Baryshevska I., Atamaniuk V. Forecasting of Cereal Crop Harvest on the Basis of an Extrapolation Canonical Model of a Vector Random Sequence. *CEUR Workshop Proceedings*. 2019. Vol. II. pp. 302-315.
6. Sirenko N., Poltorak A., Melnyk O., Lutsenko A., Borysenko L. Innovative approaches for the evaluation and forecasting of debt levels of the security in Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. Vol. 3(34). pp. 207-218 DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i34.215510>.
7. Sirenko N., Atamanyuk I., Volosyuk Yu., Poltorak A., Melnyk O., Fenenko P. Paradigm changes that strengthen the financial security of the state through FINTECH development. *11th International IEEE Conference Dependable Systems, Services and Technologies, DESSERT2020*. 2020. 14-18 May, 2020, Kyiv, Ukraine. DOI: 10.1109/DESSERT50317.2020.9125026
8. Yekimov Sergey, Poltorak Anastasiia, Dereza Viacheslav, Buriak Ievgen, Purtov Vladimir. The role and importance of financial results in the effective management of an agricultural enterprise. *International Scientific and Practical Conference "Development of the Agro-Industrial Complex in the Context of Robotization and Digitalization of Production in Russia and Abroad" (DAIC 2020)*. Volume 222. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202022206001>.
9. Yekimov Sergey, Sarychev Volodymyr, Malyuga Natalya, Shkulipa Liudmyla, Poltorak Anastasiia. The role of the state in increasing labor productivity in agricultural enterprises of Ukraine. *E3S Web Conf*. Volume 254, 2021. International Scientific and Practical Conference

- “Fundamental and Applied Research in Biology and Agriculture: Current Issues, Achievements and Innovations” (FARBA 2021). <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125410002>.
10. Yekimov Sergey, Purtov Vladimir, Buriak Ievgen, Kabachenko Dmytro and Poltorak Anastasiia. Improving the efficiency of corporate management of agricultural enterprises. E3S Web of Conferences 262, 03001 (2021). ITEEA 2021. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202126203001>. Poltorak Anastasiia, Potryvaieva Natalia, Kuzoma Vitalii, Volosiuk Yurii, Bobrovska Nadia. Development of doctrinal model for state’s financial security management and forecasting its level. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2021.
  11. Полторак А.С. Стратегія організації VS реалії VUCA-світу : міжнародна науково-практична Інтернет-конференція (м. Київ, 10 листопада 2021 року). Київ : Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».

10.3 Інформаційні ресурси

1. www.mon.gov.ua/ Міністерство освіти і науки України.
2. <http://zakon2.rada.gov.ua/> Законодавство України.
3. <http://www.management.com.ua> Інтернет портал для управлінців <http://hr-portal.ru/> "HR-Portal" сообщество HR-менеджеров.
4. Coleman E. P. Patterson. Management Briefs: Management and Leadership Theory Made Simple. January 2010. Publisher: Ventus Publishing ApS ISBN: 978-87-7681-547-9 15.
5. Company Culture in Building a Strong and Stable Workforce in China URL: <https://www.chinabusinessreview.com/company-culture-in-building-a-strongand-stableworkforce-in-china/>.
6. Workplace Flexibility Definition, Skills, and Examples. URL: <https://www.thebalancecareers.com/workplace-flexibility-definition-withexamples-2059699>.

Навчальне видання

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

Методичні рекомендації

для проведення практичних робіт для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти ступеня «молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання

Укладачі: **Полторак Анастасія Сергіївна**
Бобровська Надія Володимирівна

Формат 60x84 1/16 Ум. друк. арк. 3,5.
Тираж 25 прим. Зам. б/н

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету.
54020 м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 490 від
20.02.2013 р.